

Kopi til a-møde ok 150

20.11.95/pmp

medleveret på ledelsesmøde mandag d 20/11-95

Forslag til DanBib Udviklingsplan 1996

1. Indledning

DanBib udviklingsplanen omfatter de aktiviteter, som indgår i den fortsatte edb-mæssige udvikling af DanBib-systemet, dvs. den fælles bibliografiske database, det fælles netværk og de fælles funktioner. Udviklingsplanen kan desuden indeholde andre elektronisk baserede aktiviteter på biblioteks-, informations- og dokumentationsområdet.

Udviklingsarbejdet skal gennemføres ved anvendelse af relevante standarder og regler vedrørende bl.a. tegnsæt, dataudvekslingsformat, søgesprog, datakommunikation, emnebehandling og katalogisering.

Planen baseres udviklingsmæssigt endvidere på det såkaldte byggeklodsprincip, der bl.a. består i en gradvis udskiftning af moduler samt så vidt muligt implementering af færdige program-pakker (hyldevarer).

Fra 1996 vil udvikling og planlægning af DanBib-samarbejdet på det praktiske biblioteks- og edb-faglige område ske inden for rammerne af DBCs nye brugerorganisation, der hermed afløser den hidtidige DanBib Referencegruppe. Den nye brugerorganisation udgøres af et overordnet brugerråd samt 4 tværgående fagudvalg, bl.a. et fagudvalg for data og bibliografisk udvikling og et for systemer og netværk. Hertil kommer ad hoc-grupper, permanente arbejdsgrupper, eksterne konsulenter og brugerkonferencer.

2. Status

DanBib-systemet

Med åbning af DanBib version 2.0 den 1. juli 1995 realiseredes en central del af DanBib-visionen, nemlig den fælles base for skole-, folke- og forskningsbiblioteker, dvs. sammenlægningen af ALBA og BASIS.

Det er nu muligt at udføre søgning, lokalisering og bestilling i én arbejdsgang blandt alle de biblioteker, som har indberettet lokaliseringer og egne katalogiseringer til DanBib.

I efteråret 1995 er der udført elektroniske bestillinger svarende til 200.000 på årsbasis, hvilket svarer til ca. 20% af alle danske interurbanlån.

For at smidiggøre det elektroniske lånesamarbejde er der blevet indsamlet email-adresser til biblioteker, som har lokaliseringer i DanBib-basen.

BibNet

Der er i årets løb for alvor kommet gang i folkebibliotekernes tilslutning til BibNet; biblioteksledernes "Håndslag til informationssamfundet" må anses for at være en meget væsentlig årsag hertil. Tilslutningen til BibNet/Internet har sat sikkerheden på dagsordenen i mange biblioteker og kommuner; DBC har udgivet en pjece, som bl.a. belyser dette emne. Medens folkebibliotekernes tilslutning til Internet med udgangen af 1994 var omkring 1%, så er den ved årsskiftet 1995/96 omkring 10%.

Der er udviklet flere nye BibNet-abonnementer, hvoraf især Frame Relay-løsningen (BibNet 6) har vist sig populær blandt folkebibliotekerne; for løsningen taler, at den er afstandsafhængig, at den er til fast pris, og at den kan udvides løbende i takt med behovet.

Der er indgået aftale med Kommunedata, som sikrer gennemstillingen mellem biblioteker på henholdsvis BibNet og KMD-net. Efterårets gyser har været fremskaffelse af det nødvendige antal IP-adresser.

Supplerende databaser

Forskellige databaser er blevet afprøvet af bibliotekerne og i løsningsmodeller; BookData-basen, som bl.a. indeholder forhåndstaler af engelsksproget litteratur, er lagt op i DanBib-systemet, UnCover-databasen, som indeholder indeksering af engelsksprogede artikler, er blevet forsynet med lokaliseringer til danske biblioteker, og endelig fælles dansk adgang til FirstSearch, som er en enkel og ensartet søgeadgang til et stort antal databaser.

Som et resultat af det nordiske SR-projekt er der på forsøgsbasis etableret en fælles søgeadgang via World Wide Web til de

nordiske fællessystemer (Bibsys, Libris og DanBib). Som et foreløbigt resultat af EU-projektet SOCKER er der ligeledes på forsøgsbasis etableret en tegnbaseret søgeadgang til et større antal SR- eller Z39.50-servere med betegnelsen DanBib Network Service Point, herfra overføres posterne i DanBib-formatet.

Møder

Referencegruppen har afholdt 4 møder i 1995, hvor alle emner i DanBib-udviklingsplanen er blevet behandlet. Desuden er DBCs fremtidige brugerorganisation blevet drøftet på flere af møderne. En arbejdsgruppe har behandlet mulighederne for implementering af SR/ILL-standarderne, hvilket har resulteret i oprettelse af 2 nye projekter i 1996-planen (DanWeb og SR-søg&bestil).

Årets temamøde skulle handle om bibliotekserfaringer med Internet. Mødet blev holdt på Århus Kommunebibliotek, men det blev hurtigt klart, at mødet på grund af overvældende tilslutning måtte dubleres. I alt ca. 350 deltog i de 2 møder, men mange måtte desværre afvises; en pamflet fra møderne vil kunne samle lidt af indholdet op.

Brugerstøtte

Der er etableret en DanBib brugerstøtte-funktion (HotLine) med en her-og-nu hjælp på områder som: søgefaciliteter, dataindhold, datakommunikation og terminalopsætning. Brugerstøtte-funktionen er etableret i tilknytning til undervisning og udarbejdelse af brugervejledninger.

3. Udviklingsplanen

Datafællesskabet

Bibliografisk videreudvikling

Projektet indebærer en gennemgang af bibliotekernes datafællesskab, herunder genbrug af data, registreret "før" og "efter" bibliotekets anskaffelse af litteratur (automatisk ajourføring) samt vurdering af genbrugskilder.

Vedrørende automatisk ajourføring forventes der i 2. kvartal 1996 gennemført et forsøg i samarbejde med Statsbiblioteket, i første omgang vedrørende danske titler. Det indebærer løbende

overførsel af (andres) berigelser af en post til bibliotekets lokalsystem. Det skal afklares, om der skal foretages matchning i bibliotekets base, eller om biblioteket vil basere ajourføringen på data i DanBib.

Spørgsmål om oplægning af den tyske nationalbibliografi i DanBib-systemet afklares inden 1.4.96.

Grafisk brugergrænseflade

Som led i SOCKER-projektet forventes udviklet et windowsbaseret Network Service Point (NSPWIN), jf. det tidligere udviklede NSPVTX, hvormed der udføres standardiseret søgning og overførsel af poster. SOCKER-projektet forventes afsluttet 1.7.96. En evt. implementering i driftssystemet vil tidligst kunne finde sted i 1. halvår 1997.

affin af ONE

Supplerende Databaser

Opgaverne med at give bibliotekerne adgang til supplerende databaser vil blive fortsat. I første omgang vedrører det en afslutning af brugertest mv. af igangværende forsøg. Desuden om nye aftaler eller oplægninger af nye baser, fx. baser med DBCs emneord og med musikanmeldelser. Desuden forventes de første fuldtekstdatabaser oplagt i 2. kvartal 1996.

index

UNIMARC/danMARC2 beredskab

Etablering af funktion i DanBib-systemet, som muliggør udveksling af poster til og fra DanBib-systemet i såvel UNIMARC-formatet som i danMARC2-formatet.

Foreløbig tidsplan:

1.1.-30.4.96: Udarbejdelse programskitser til konverteringsrutiner samt gennemgang af konverteringsbehovet.

1.5.-31.8.96: Programmering samt udarbejdelse af dokumentation.

1.9.-31.12.96: Test, implemetering og udarbejdelse af brugervejledning.

Omlægning af Artikelbasen

Projektet med omlægning af Artikelbasen til DanBib-systemet forventes igangsat den 1.9.96 med henblik på idriftsættelse i 2. kvartal 1997.

løbet af

Hjælpeposter i DanBib

Arbejdsgruppen forventer at kunne afgive indstilling i 1. kvartal 1996. Det er sandsynligt, at spørgsmålet om indførelse af hjælpeposter skal afvente en vurdering om andre initiativer, bl.a. etablering af en emneordsbase.

Det fælles netværk

BibNet

Fortsat udbygning og udvikling af det fælles landsdækkende netværk til biblioteksformål med henblik på at imødekomme bibliotekernes behov bl.a. vedrørende kapacitet, kvalitet, økonomi og sikkerhed. Løbende aktivitet med udvikling af tidsvarende tilslutningsformer. Af enkeltaktiviteter nævnes etablering af mail- og fax-server samt udpegning af opkaldsadgange.

DanWeb

Projekt til implementering af WWW indgang til DanBib og til lokalsystemerne, som bl.a. giver funktionelle sammenkoblingsmuligheder mellem deltagende systemer. Det skal bl.a. være muligt at skifte mellem systemerne samt at medtage søgestrengene fra system til system.

Foreløbig tidsplan:

- 1.1.-31.3.96: Definition, afgrænsning og planlægning af projektforløbet.
- 1.4.-30.6.96: Udarbejdelse af specifikationer og programmering.
- 1.7.-30.9.96: Implementering
- 1.10.-31.12.96: Brugertest og klargøring til drift.

SR-søg&bestil

Projekt til implementering af Z39.50 version 3 indgang til DanBib og til lokalsystemerne, som bl.a. giver mulighed for overførsel af søgninger, poster, udlånsstatus og bestillinger mellem systemerne. Desuden implementeres en Net-client, jf. NSP (DanBib Network Service Point), som giver brugere uden lokalsystem adgang til tilsvarende muligheder. Projektet skal koordineres med DanWeb-projektet.

Foreløbig tidsplan:

- 1.1.-30.6.96: Definition, afgrænsning og planlægning af projektforløbet.
- 1.7.96-31.3.97: Udarbejdelse af specifikationer og programmering
- 1.4.-30.9.97: Implementering
- 1.10.-31.12.97: Brugertest og klargøring til drift.

DanBib-kernen

Endelig rapport forventes afgivet i 1. kvartal 1996. I løbet af projektperioden er der foretaget en robustificering af DanBib-kernen, som muliggør anvendelse i andre systemer.

- 2 Mylen

Driftsmæssige udviklingsopgaver

Elektronisk DanBib dialog

Som led i den fortsatte drift og vedligeholdelse af DanBib-systemet, vil der blive etableret en opslagstavle og/eller en konference. Den praktiske udformning er ikke afklaret, men dialogen påtænkes struktureret i følgende afsnit:

- DanBib-systemets drift (DBC's rapportering)
- Fejl (beskrivelse og status for udbedring)
- Mangler (beskrivelse og status for udbedring)
- Ændringsønsker (beskrivelse og plan for indførelse)
- Nyheder (faciliteter og funktioner)
- Meddelelser

Der kan tænkes en underdeling i fx. datakommunikation, data (baser og søgeregistre), søgning (søgedialog, vis-formater), genbrug samt dokumentation og brugervejledninger.

DanBib version 2.x

Der etableres en versionsstyring af DanBib-systemet, således at udbedring af fejl og mangler samt indførelse af vedtagne ændringsønsker gennemføres i faste terminer. I 1996 tilstræbes en versionsplan hvert kalenderkvartal.

Blandt ændringsønsker er bl.a. noteret zoom-funktion, gem søgeprofil, opsætning af individuelle download-filtre og email-korrespondance mellem brugere.

Ændringerne gennemføres på baggrund af en prioritering i dialog med brugerne, jf. den elektroniske DanBib Dialog.

■